

**АКТУЕЛНИ ПОДАЦИ
НА ОСНОВУ ПОСЛЕДЊЕГ ОБЈАВЉЕНОГ ПОДАТКА
О ПРОСЕЧНОЈ ЗАРАДИ ЗА МЕСЕЦ ДЕЦЕМБАР 2015. ГОДИНЕ:**

-Укупно за Републику Србију.....70.763,00 динара

-За привреду Републике Србије.....Од јануара 2011. године Републички завод за статистику не објављује податке о зарадама у привреди, због хармонизације званичне статистике са међународним стандардима. За обрачун накнада користе се последњи објављени податак из децембра 2010. године – просечна зарада у привреди износи 51.165,00 динара.

**1.НАКНАДА ТРОШКОВА И ДРУГА
ПРИМАЊА КОЈА ИМАЈУ КАРАКТЕР ЗАРАДЕ**

Неопорезиви износ зарада

Неопорезиви износ зараде од 1. фебруара износи 11.604,00 динара

Регрес за годишњи одмор

Према Закону о раду, члан 118. тачка б) исплата регреса је обавезна, а висина исплате се утврђује општим актом, односно уговором о раду.

на исплаћени износ плаћају се сви порези и доприноси као на зараду.

Топли оброк

Према Закону о раду, члан 118. тачка 5) исплата накнаде за исхрану у току рада („топли оброк“) је обавезна, а висина исплате се утврђује општим актом, односно уговором о раду, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин.

- на исплаћени износ плаћају се сви порези и доприноси као на зараду.

Геренски додатак

Према Закону о раду, члан 105. став 3, теренски додатак се исплаћује ако је то предвиђено општим актом, односно уговором о раду.

Према Уредби о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника (чл.44) државном службенику и намештенику исплаћује се накнада трошкова рада и боравка на терену (теренски додатак) који износи 3% просечне месечне зараде по запосленом у Републици Србији, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике на дан исплате. Ако за рад и боравак на терену нису обезбеђени бесплатни смештај и исхрана, за трошкове смештаја – највише до износа накнаде за трошкове смештаја на службеном путовању у земљи (члан 8. Уредбе), а за трошкове исхране – највише за дневницу за службено путовање у земљи (члан 9. Уредбе).

- на исплаћени износ плаћају се сви порези и доприноси као на зараду.

Рад на дан празника који је нерадни дан

Према Закону о раду, члан 108. тачка 1) послодавац је дужан да зараде запослених за рад на дан празника који је нерадни дан увећа најмање 110% на основну зараду запосленог утврђену општим актом, односно уговором о раду.

- на исплаћени износ плаћају се сви порези и доприноси као на зараду.

Рад ноћу (ако није урачунат у основну зараду)

Према Закону о раду, члан 108. тачка 2) послодавац је дужан да зараде запослених за рад ноћу (ако такав рад није урачунат у основну зараду) увећа најмање 26% на основну зараду запосленог утврђену општим актом, односно уговором о раду.

- на исплаћени износ плаћају се сви порези и доприноси као на зараду.

Рад у сменама (ако није урачунат у основну зараду)

Према Закону о раду (члан 108. тачка 2) послодавац је дужан да зараде запослених за рад у сменама (ако такав рад није урачунат у основну зараду) увећа најмање 26% на основну зараду запосленог утврђену општим актом, односно уговором о раду.

- на исплаћени износ плаћају се сви порези и доприноси као на зараду.

Прековремени рад

Према Закону о раду, члан 108. тачка 3. и Послодавац је дужан да зараде запослених за прековремени рад увећа најмање 26% на основну зараду запосленог утврђену општим актом, односно уговором о раду.

- на исплаћени износ плаћају се сви порези и доприноси као на зараду.

Минули рад

Према Закону о раду, члан 108. тачка 4), послодавац је дужан да зараде запослених по основу „минулог рада“ увећа за 0,4% за сваку пуну годину рада остварену у радном односу код постојећег послодавца на основну зараду запосленог утврђену општим актом, односно уговором о раду.

- на исплаћени износ плаћају се сви порези и доприноси као и на зараду.

2. НАКНАДА ТРОШКОВА И ДРУГА ПРИМАЊА КОЈА НЕМАЈУ КАРАКТЕР ЗАРАДЕ

Дневнице за службено путовање у земљи

Према Закону о раду, члан 118. став 1. тачка 2) дневница за службено путовање у земљи исплаћују се до висине прописане општим актом, односно уговором о раду.

Према Уредби о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника (чл. 9) дневница за службено путовање у земљи износи 150,00 динара.

- Не плаћа се порез на износ до 2.201,00 динара дневно, на износ преко тога плаћа се порез по стопи од 10%.

Дневнице за службено путовање у иностранство

Сагласно Закону о раду, члан 118. став 1. тачка 3) дневница за службено путовање у иностранство исплаћује се најмање у висини утврђеној уговором о раду, односно општим актом послодавца.

Према Уредби о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника (члан 20) државном службенику и намештенику накнађују се трошкови исхране и градског превоза у месту боравка у иностранству у износу од 15 евра дневно.

- Не плаћа се порез на износ дневнице до висине утврђене Уредбом о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника, а на износ преко тога плаћа се порез по стопи од 10%

Накнада трошкова смештаја на службеном путу (у земљи и иностранству)

Према Закону о раду, члан 118. став 1, тачке 2) и 3), трошкови смештаја на службеном путу признају се до висине прописане општим актом, односно уговором о раду код послодавца.

Према Уредби о накнади трошкова и отпремнине државних службеника и намештеника (члан 8), државном службенику и намештенику накнађују се трошкови смештаја у земљи према приложеном хотелском рачуну за преноћиште и доручак, изузев за преноћиште и доручак у хотелу прве категорије (пет звездица), а ако су му обезбеђени бесплатно преноћиште и доручак не накнађују се трошкови смештаја, а на службеном путовању у иностранство накнађују се трошкови смештаја у висини плаћеног хотелског рачуна за преноћиште и доручак, изузев за преноћиште и доручак у хотелу прве категорије (пет звездица) кад се накнађују трошкови смештаја у износу који је једнак износу дневнице.

- Не опорезује се до висине трошкова према приложеном рачуну, без обзира на категорију смештаја.

Накнада трошкова превоза на службеном путу (у земљи и иностранству)

Према закону о раду трошкови превоза на службеном путу признају се у целини према поднетим рачунима.

Према Уредби о накнади трошкова и отпремнине државних службеника и намештеника (члан 11. став 1. и члан 26), државном службенику и намештенику накнађују се:

а) за службени пут у земљи, трошкови превоза од места рада до места где треба да се изврши службени посао и за повратак до места рада, у висини стварних трошкова превоза у јавном саобраћају;

б) за службени пут у иностранству, у висини цене из путничке тарифе за превоз средством оне врсте и разреда који се, према налогу за службено путовање, користи.

- Не опорезује се до висине поднетих рачуна превозника у јавном саобраћају.

Накнада трошкова за долазак и одлазак с посла возилом јавног саобраћаја

Према Закону о раду (члан 118. тачка 1) накнада трошкова за долазак и одлазак с посла возилом јавног саобраћаја исплађује се у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз.

Према Уредби о накнади трошкова и отпремнине државних службеника и намештеника (чл. 3) накнада трошкова за долазак и одлазак с посла возилом јавног саобраћаја исплађује се у висини месечне претплатне карте у градском, приградском, односно међуградском саобраћају.

- Не плаћа се порез до цене месечне претплатне карте, односно до висине стварних трошкова превоза (ако не постоји могућност да се обезбеди месечна претплатна карта), а највише до 3.666, 00 динара месечно, а на износ преко тога плаћа се порез по стопи од 10%.

Накнада за коришћење властитог возила на службеном путу

Према Закону о раду (члан 118. тачка 2. и 3) накнада за коришћење властитог возила на службеном путу утврђује се општим актом, односно уговором о раду.

Према Уредби о накнади трошкова и отпремнине државних службеника и намештеника (чл. 11. став 1) исплађује се накнада од 10% прописане цене за литар погонског горива по пређеном километру.

- Не плаћа се порез до износа од 30% од цене једног литра супер бензина по пређеном километру, а највише до 6.417,00 динара месечно, а на износ преко тога плаћа се порез по стопи од 10%.

Отпремнина при одласку у пензију

Према Закону о раду (члан 119. тачка 1) послодавац је дужан да исплати запосленом отпремнину при одласку у пензију, најмање у висини две просечне месечне зараде по запосленом у Републици, према последњем објављеном податку, што износи $70.763,00 \times 2 = 141.526,00$ динара.

Према Уредби о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника (члан 51) исплаћује се отпремнина у висини 125% плате који би остварио за месец који претходи месецу у којем се исплаћује отпремнина, с тим да она не може бити нижа од три просечне зараде у Републици према последњем објављеном податку.

- *Не плаћа се порез до износа троструке месечне зараде по запосленом у Републици према последњем објављеном податку (тренутно 141.526,00 динара) а на износ преко тога се плаћа порез по стопи до 20% на основицу умањену за 20% нормираних трошкова.*

Отпремнина која се исплаћује запосленом за чијим је радом престала потреба

Према Закону о раду (чланови 158, 159 и 179. став 5. тачка 1) послодавац је дужан да исплати отпремнину запосленом за чијим је радом престала потреба у висини утврђеној општим актом, односно уговора о раду, а иста не може да буде нижа од збира трећине зараде запосленог за сваку навршену годину рада у радном односу код послодавца код кога остварује право на отпремнину. За утврђивање висине отпремнине рачуна се и време проведено радном односу код послодавца претходника у случају статусне промене и промене послодавца у смислу члана 147. Закона о раду, као и код повезаних лица с послодавцем у складу са законом.

Према Уредби о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника (чл. 50) државном службенику и намештенику коме престане радни однос због протека два месеца откад је постао нераспоређен и намештенику коме је отказан уговор о раду јер не постоји ни једно радно место на које може бити премештен или распоређен, исплаћује се отпремнина у висини 1/3 његове плате за сваку навршену годину рада у радном односу код последњег послодавца (под његовом платом се подразумева просечна месечна плата исплаћена за последња три месеца која претходе месецу у којем је донето решење да је запослени постао нераспоређен, односно решење о отказу уговора о раду).

- *Не плаћа се порез до најнижег износа који је послодавац дужан да исплати. Преко тог износа плаћа се порез по стопи од 20% на основицу умањену за 20% нормираних трошкова.*

Једнократна новчана накнада запосленима за чијим је радом престала потреба

Према Одлуци о утврђивању Програма за решавање вишка запослених... („Сл. гласник РС“ бр. 9/15 и 84/15), запослени може да се определи за једну од следећих исплата:

1) отпремнину у висини динарске противвредности 200 евра по години стажа осигурања, по средњем курсу, на дан достављања списка вишка запослених од стране послодавца, с тим да укупна висина отпремнине не може бити већа од 8.000 евра у динарској противвредности;

2) отпремнину обрачунату на начин утврђен Законом о раду с тим да укупна висина отпремнина не може бити већа од 8.000 евра у динарској противвредности, а висина средстава по години стажа осигурања код последњег послодавца – не може бити већа од 500 евра у динарској противвредности;

3) отпремнину у износу од 6 просечних зарада по запосленом у Републици Србији, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике – за запослене који имају више од 15 година стажа осигурања.

- Неопорезиво до износа утврђеног Одлуком о утврђивању Програма решавања вишка запослених, а за лица старија од 50 година без ограничења износа (у висини отпремнине у складу са Законом о раду не важе пореске олакшице за лица старија од 50 година).

Накнада трошкова погребних услуга у случају смрти запосленог или члана његове уже породице

Према Закону о раду (члан 119. тачка 2) послодавац је дужан да плати накнаду трошкова погребних услуга у случају смрти запосленог или члана његове уже породице (члановима уже породице сматрају се брачни друг и деца запосленог).

- Не плаћа се порез до износа од 64.162,00 динара, преко тог износа плаћа се порез по стопи од 20% на основицу умањену за 20% нормираних трошкова.

Солидарна помоћ у случају смрти пензионисаног радника

Према Закону о раду (члан 120. тачка 1) послодавац може општим актом или уговором о раду да утврди право на солидарну помоћ породици у случају смрти пензионисаног радника.

- Не плаћа се порез на износ од 64.162,00 динара, преко тог износа плаћа се порез по стопи од 20% на основицу умањену за 20% нормираних трошкова.

Солидарна помоћ у случају смрти других чланова породице запосленог

Према Закону о раду (члан 120. тачка 1) послодавац може општим актом или уговором о раду да утврди право на солидарну помоћ запосленом у случају смрти других чланова породице запосленог (који нису брачни друг, деца, родитељи, усвојеник и усвојилац запосленог)

- На цео износ плаћа се порез по стопи до 10%.

Солидарна помоћ у случају теже или дуже болести, рехабилитације или настанка инвалидитета запосленог или члана његове породице.

Према члану 120. тачка 1) Закона о раду, послодавац може општим актом или уговором о раду да утврди право запослених на солидарну помоћ у случају теже или дуже болести, рехабилитације или настанка инвалидности запосленог или члана његове породице.

- Не плаћа се порез на износ до 36.665,00 динара, преко тог износа плаћа се порез по стопи од 10%.

Солидарна помоћ за ублажавање последица елементарних непогода или других ванредних догађаја

Према Закону о раду (члан 120. тачка 4) послодавац може општим актом или уговором о раду да утврди право запослених на солидарну помоћ за ублажавање последица елементарних непогода или других ванредних догађаја. Исплаћени износ не може да буде виши од износа стварне штете.

- Не плаћа се порез на исплату до висине стварне штете.

Јубиларна награда

Према Закону о раду (члан 120. тачка 1) и Општем колективном уговору (члан 36. алинеје I) послодавац може општим актом или уговором о раду да утврди право запослених на јубиларну награду.

- Не плаћа се порез до износа од 18.331,00 динара, преко тог износа плаћа се порез по стопи до 10%.

Зајам за набавку огрева, зимнице или уџбеника

Послодавац може општим актом или уговором о раду да предвиди право запослених на кредит за набавку зимнице и огрева. Сви услови исплате уређују се тим актом.

Стипендије и кредити за ученике и студенте

У складу са уговором између послодавца и корисника, а на основу општег акта, послодавац може да врши исплату стипендија и кредита за ученике и студенте (односи се на ученике средњих школа и студенте).

- Не плаћа се порез до износа од 11.000,00 динара месечно, преко тог износа плаћа се порез по стопи од 20% по умањењу нормираних трошкова за 20%.

Поклони деци запослених до 15 година старости поводом Нове Године и Божића

Према Закону о раду, члан 119. став 2. Послодавац може да обезбеди поклоне деци запослених до 15 година старости поводом Нове Године и Божића.

Не плаћа се порез до износа од 9.166,00 динара по детету.

Добровољна додатна премија за ПИО

Према Закону о раду (члан 119. став 5) послодавац може да запосленима уплаћује премију за добровољно додатно пензијско осигурање.

- Не плаћа се порез до износа од 5.501,00 динара месечно по запосленом преко тог износа плаћа се порез и доприноси као на зараду.

Накнада за исхрану – хранарина коју спортистима аматерима исплаћују спортски клубови

- Не плаћа се порез до износ од 9.166,00 динара месечно.

ПРАВО НА СТАРОСНУ ПЕНЗИЈУ, ОДНОСНО ПРЕВРЕМЕНУ СТАРОСНУ ПЕНЗИЈУ У 2016. МОГУ ОСТВАРИТИ ОСИГУРАНИЦИ:

- **Мушкарац:**
  - СТАРОСНА ПЕНЗИЈА – најмање 15 година стажа осигурања и 65 година живота
  - ПРЕВРЕМЕНА СТАРОСНА ПЕНЗИЈА – 40 година стажа осигурања и најмање 55 година и 8 месеци живота
- **Жена:**
  - СТАРОСНА ПЕНЗИЈА – најмање 15 година стажа осигурања и 61 година живота
  - ПРЕВРЕМЕНА СТАРОСНА ПЕНЗИЈА – 37 година стажа осигурања и најмање 55 година живота
- **Осигураници оба пола са 45 година стажа осигурања, без обзира на старост.**